

Umhverfisstefna leikskólans Norðurbergs

Leikskólinn Norðurberg setti sér umhverfisstefnu vorið 1998 með það að leiðarljósi að vernda umhverfið og náttúruna, spara vatn og orku og gæta sparnaðar í innkaupum. Starfsfólk setti sér markmið og leiðir og hefur þróað sig áfram allar götur síðan. Það þurfti að tileinka sér nýja starfshætti t.d. varðandi innkaup, notkun orku, vatns og efna og flokkun á úrgangi. Það er alltaf leitast við að kaupa inn vöru (pappír, mat, húsgögn ofl.) sem er með viðurkenndu umhverfismerki auk þess sem reynt er að kaupa í nærbyggð þegar það er hægt.

Meginmarkmið leikskólans eru að:

1. barnið kynnist umhverfi sínu og leikskólans og þeirri náttúru sem í því býr og læri að bera virðingu fyrir henni.
2. minnka orku- og vatnsnotkun innan leikskólans.
3. flokka lífrænan úrgang frá öðru sorpi og molta hann.
4. flokka ólífrænan úrgang, skila endurvinnanlegum umbúðum á endurvinnslustöð og endurnota og endurnýta það sem ekki er hægt að endurvinna.
5. kaupa inn lífrænt ræktaðan mat.
6. ræsta á umhverfissvænan hátt.

Leiðir:

Börnin fara einu sinni í viku í náttúruskoðun. Þá er átt við að þau fari um lóð leikskólans eða í nánasta umhverfi hans og fá tækifæri á því að upplifa og njóta þess sem náttúran hefur upp á að bjóða. Það er t.d. hægt að vekja athygli á litla trénu og stóra trénu, liggja á bakinu og skoða tréð frá öðru sjónarhorni, finna hve mosinn er mjúkur eða hraunsteinninn kantaður, kíkja hvað er undir steinum, leita að köngulóarvef, gefa fuglum brauð yfir veturinn og smíða fuglahús yfir sumartímann og svona mætti lengi telja. Hver barnahópur á sér sinn leynistað sem er oftast fallett rjóður í nágrenni leikskólans og þangað fara hóparnir

reglulega til að fylgjast með þeim breytingum sem eiga sér stað á milli árstíða eða jafnvel vikna.

Á Degi umhverfisins, 25. apríl, hreinsa börn og starfsmenn lóðina og nánasta umhverfi af öllu rusli, sem síðan er flokkað. Börnin og starfsmenn sá blómafræjum í byrjun árs og gróðursetja í byrjun sumars. Í byrjun júní ár hvert koma svo börn og foreldrar og hjálpast að við að gróðursetja tré, runna og blóm til að auðga garðinn af gróðri.

Við í leikskólanum látum ekki ljós loga í mannlausu herbergi og sjáum til þess að rafmagnstæki séu ekki í gangi að óþörfu. Til að minnka enn frekar rafmagnsnotkun er mynd af “slökkviliðsmanni” (táknrænt) fyrir ofan hvern rofa í leikskólanum. Allir eru því “slökkviliðsmenn” í húsinu og allir eru ábyrgir. Einu sinni á ári, eftir hver áramót, fer átaksvika af stað þar sem allir eru minntir vel og vandlega á að spara alltaf rafmagnið. Lesið er á rafmagnsmæla um hver mánaðarmót, en í upphafi og lok átaksvikunnar. Þetta er gert til að fylgjast með og meta árangur. Þess er gætt að ofnar í húsinu séu ekki stilltir á of mikinn hita.

Börnin í leikskólanum eru upplýst um hvað sé lífrænn úrgangur og að hann breytist í moltu ef við söfnum honum í safnkassa. En til þess að leikskólabarnið átti sig á ferlinu verður það að taka þátt í því. Á hverri deild er fata sem nefnist “Svangi Mangi” og í hana skrapa börn og fullorðnir afgangsmat. Svangi Mangi er tæmdur tvisvar í viku út í lokaðann safnkassa og er fylgst vel með því hvort niðurbrotið gangi eðlilega fyrir sig. Moltan blandast síðan við moldina í matjurtargarðinum og í trjá- og blómabeð á lóð leikskólans.

Ólífrænn úrgangur er flokkaður á öllum deildum leikskólans og honum safnað saman í endurvinnslugeymslu hússins. Þar eru endurvinnslukassar fyrir gler, leir, ál og aðra málma, bylgjupappír, blandaðan pappír, kertastubba, rafhlöður og gosdrykkjaumbúðir. Þessi úrgangur fer að lokum í næstu endurvinnslustöð. Keyptar eru 10 lítra mjólkurumbúðir, en einnig er keypt mjólk í eins lítra fernum sem börnin skola og þurrka inni á deildum og fara síðan með í næsta grendargám. Umbúðir undan t.d. kornmat er klipptur til og pappinn notaður í myndmennt. Plastpokar úr kornpakkningum eru nýttir undir óhrein föt og annað sem fer í venjulega sorptunnu. Brauðpokar gegna sama hlutverki. Plastpokar eru ekki keyptir inn enda eru allar ruslafötur mjög

snyrtilegar eftir daginn og engin not fyrir plastpoka. Öllum öðrum óendurvinnanlegum umbúðum er safnað saman og ekki hent fyrir en það er útséð um að hægt sé að endurnota/-nýta pakkninguna.

Deildarstjóri eldhúss kaupir inn lífrænt ræktað íslenskt grænmeti þegar það á við, frá maí til október ár hvert. Leitast er við að kaupa aðra vöru einsog hveiti, pasta, hrísgrjón og haframjöl lífrænt ræktaða.

Það er fyrst og fremst vatnsræsting í húsinu og örtrefjklútar eru notaðir til að halda gljóa á vöskum, speglum og rúðum. Umhverfisvæn gólfsápa er notuð í mjög litlum mæli og þá á verulega óhrein gólf í fataklefum.

Eingöngu taubleiur eru notaðar í leikskólanum og hefur það vakið mikla aðdáun margra sem heimsótt hafa leikskólann.

Alltaf er leitast við að fá gefins afgangspappír eða pappa fyrir myndmennt með börnunum. Ljósritunarpappír, gæðapappír, er eingöngu notaður hjá starfsfólki við vinnu þeirra í tölvu. Stefnan er að ganga vel um pappírinn einsog t.d. að prenta og ljósrita báðum megin, skera auglýsingar niður og nota sem minnismiða, hvetja börnin til að teikna báðum megin þegar það er hægt og endurvinna pappír og búa til fallegar pappírsarkir. Átaksvika er á hverju hausti þar sem minnt er á leiðir til að minnka notkun á pappír.

Leikskólinn vinnur eftir árstíðunum fjórum og leggjum við inn verkefni þeim tengdum. Við sáum á vorin og uppskerum á haustin og setjum niður lauka. Við vinnum ýmis myndmenntarverkefni tengdum árstíðunum og notum mest verðlaust efni. Við syngjum árstíðabundin sönglög að hluta og lesum og segjum sögur sem tengjast árstíðunum.

Umhverfismennt barnanna fléttast að öllu leyti inn í þeirra daglega líf í leikskólanum. Hún verður þannig eðlilegur þáttur af námi þeirra og lífsstíll. Það verður að hafa það í huga að leikskólabarnið lærir af því að fást við hlutina (“learning by doing” John Dewey, 1859-1952). Þess vegna er nauðsynlegt að upplýsa barnið þegar hlutirnir gerast, t.d. þegar það finnur álbút í garðinum þá er tilvalið fyrir starfsmann að setja ákveðið ferli af stað einsog að við setjum búiðinn í endurvinnslukassann fyrir málma þar sem það er hægt að endurvinna nýja áldollu undir Orabaunir!! Þannig fræðist og nemur litla leikskólabarnið.

